

LAUKU CEĻOTĀJS

Speciāls izdevums lauku tūrisma uzņēmējiem / 2012. gada rudens

Latviskais mantojums - interesants tūrisma uzņēmējiem vai tūristiem? ... >> lasiet 7. lpp.

Vasaras sezonā kopumā sagatavoti 2 jauni izdevumi. "Mežu ceļvedis" latviešu un angļu valodās un veloceļvedis "Iepazīsti Rīgu ar divriteni". Darbs rit pie jauniem izdevumiem. Vairāk lasiet » **2., 3. LPP**

Svarīgi datumi!

18 septembris - Latvijas Lauku tūrisma saimnieku 3 dienu pieredzes apmaiņas programma Igaunijā.

25 septembris - LLTA "Lauku ceļotājs" valdes sēde

2 oktobris - Igaunijas Lauku tūrisma saimnieku 3 dienu pieredzes apmaiņas programma Latvijā.

17 oktobris - Aktivās atpūtas tūrisma uzņēmēju atvērta diskusija atpūtas parkā "Rāmkalniņi"

27 novembris - LLTA "Lauku ceļotājs" atvērta biedru kopsapulce, "Kungu Rija", Krimuldas nov.

! **2012. gada oktobrī un novembrī** projekta "Heritage tourism" ietvaros notiks 8 apmācības semināri par tradicionālo arhitektūru, interjera dizainu, pasākumu organizēšanu un latvisko virtuvi.

Šoruden piedāvāsim daudz iespējas mācīties!

Sveicināts, Saimnieki!

Klāt ir rudens – ar lielo steigu, darbu vezumu un apņemšanos īstenot vēl vairāk kā līdz šim. Un šis rudens būs īpašs ar daudz iespējām mācīties un pilnveidot tūrisma piedāvājumu. Plānoti gan 8 apmācību semināri gan jaunas mācību iespējas elektroniskā vidē. Aicinām jūs izmantot šo rudens laiku, lai pilnveidotos, izvērtētu pagājušo sezonu un iezīmētu jaunus mērķus nākamam gadam.

Par kopējām lauku tūrisma tendencēm, par aizvadīto sezonu stāstīsim mūsu kopsapulcē 27. novembrī – tā būs atvērta visiem tūrisma nozares uzņēmējiem – esiet laipni aicināti!

Vēl vasarā ir tapuši jauni materiāli tūristiem: Meža ceļvedis, Rīgas veloceļvedis (sadarbībā ar Rīgas Domi) – kvalitatīvi un inovatīvi materiāli. Top vairāki jauni materiāli, ko radīsim rudens/zimas sezonā: „Atpūta & ceļošana Latvijas laukos 2013” (vēl varat pieteikties!), Ceļojumu karte „Vērts redzēt” Latvijai un Igaunijai, vairāki reģionāli maršruti, iepazīstot etnogrāfiskos novadus - Sēļu, Suitu, Libiešu, Zemgaļu, Malēniešu, Latgaļu u.c. Pateicamies atsaucīgajiem TIC cilvēkiem, kas tos pārbauda un palabo!

Arī šajā avīzē turpinām par latviskā kultūras mantojuma tēmu, apskatot latviskās virtuves tradīcijas sarunā ar Janīnu Kursīti,

gan arī par to, kā veicies Konsultāciju programmā - šoreiz vairāk par Igaunijas pieredzi.

Mūsaprāt arī <http://moodle.celotajs.lv> jaunais portāls būs noderīgs ikvienam tūrisma uzņēmējam. Te būs iespēja lasīt praktiskus uzņēmēju jautājumus un uzzināt atbildes, ko sniedzam paši vai aicinām palīgā citus speciālistus. Šobrīd atradīsim atbildes uz jautājumiem, piem.: Kādā termiņā tiks apstiprināti grozījumi par ceļa zīmju standartu izmaiņām? Vai jādod atlaides, ja klienti uzturas brīvdienu mājā vai viesu mājā ilgāku laiku? Vai cenā jāiekļauj gultas veļa? Kā un ar ko tīrīt gultas matračus? Vai brīvdienu mājā saimnieks var ņemt papildu samaksu par tīrīšanu, ja klienti uzturas ilgāku laiku, piemēram, mēnesi vai divus? Ja jums interesē atbildes – pieslēdzaties portālam kā viesis un lasiet, vai arī, ja vēlaties piedalīties diskusijā – reģistrējaties kā lietotājs un dalieties savā pieredzē – tad saņemsiem jaunus jautājumus un atbildes arī savā e-pastā.

Vēl palikuši tikai daži mēneši līdz ikgadējai starptautiskajai tūrisma izstādei "Balttour 2013", 8. - 10. februāris. Izstādes organizētāji ir uzrunājuši mūs par iespēju sadarboties izstādes organizēšanā, un mēs esam piekrituši kļūt par stratēģiskajiem sadarbības partneriem. Tas nozīmē gan

plašākas iespējas popularizēt lauku tūrisma gan arī izdevīgāki dalības nosacījumi tiem asociācijas biedriem, kas ir nolēmuši piedalīties izstādē. Mēs jūs informēsim par visām iespējām, ko sniegs šī sadarbība tuvākajā laikā.

Esam priecīgi par trīs jauniem ES projektiem, ko esam saņēmuši Leonardo da Vinci programmas ietvaros. Vienu no tiem – par drošību lauku tūrismā – vadīsim mēs paši. Bet par šiem projektiem vairāk pastāstīsim nākamajā avīzē, kad līgumi būs noslēgti un darbs uzsācies.

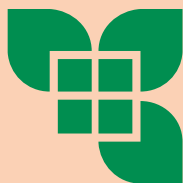
Ceram, ka arī šoreiz avīzē atradīsim sev saistošu un noderīgu informāciju, vērtīgus padomus un idejas savai attīstībai!

Pievienojieties mūsu Asociācijai, lai varam darīt kopā labus un interesantus darbus, kas virza tūrisma Latvijā!

**Ar sveicieniem,
Asociācijas prezidente,
Asnāte Ziemeļe**

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET:

Zaļais sertifikāts novērtēts kā ilgspeidīga kvalitātes zīme
» **3.lpp**

J.Kursīte izceļ no pūra stāstus par latvisko virtuvi
» **4.lpp**

Tieši saimnieks piešķir savai vietai identitāti
» **5.lpp**

Arī Igaunijā uzsāka konsultāciju programma
» **6.lpp**

AKTUĀLI

Iesaka Lauku ceļotājs

Vienā teikumā - Vērts redzēt!

Sagatavoja Juris Smāļinskis

Z/s Klajumi Krāslavas novada Kaplavā - vieta, kur allaž gribas atgriezties. Klajumu saimniece Ilze ar jaunuzcelto zirgu stalli un organizētajiem pārgājieniem ar zirgiem pa Daugavas loku dabas parku ir kļuvusi par sava veida Krāslavas apkaimes simbolu. Ģimenei draudzīga vieta.

Z/s Vaidelotes Bauskas novadā – vieta, kur dzīvs ir latviskais un zemgaliskais kultūras mantojums – gan gadskārtās, gan arī ikdienā.

Z/s Dobuļi Iecavas novadā – tajos allaž kaut kas jauns. Šogad plānoti lielāki būri dažiem kustīgākajiem Dobuļu iemītniekiem. Bērni no šejienes nav dabūjami prom.

Hercoga Jēkabakapenes Jelgavas pili–Latvijas un pat Baltijas (iespējams – plašākā) mērogā unikāla vieta ar atjaunotiem Kurzemes hercogu, to radinieku sarkofāgiem. Šeit atdusas leģendārais Kurzemes hercogs Jēkabs!

Jaunais Bauskas rātsnams. No jauna uzcelts rātsnams pilsētas vēsturiskajā centrā. Tas nemaz nav tik bieži sastopams gadījums Latvijas būvniecības vēsturē. Apskatāms arī no iekšpuses.

Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis – izcils piemērs, kādā veidā var atjaunot bojā gājušu (no 2. pasaules kara) kultūras pieminekli, to ietērpjot modernās formās. Arī no šejienes līdzpaņemtie mazākie apmeklētāji neļaus ātri doties projām!

Vingliemežu audzētava Preiļos – pašā pilsētas dienvidu pievārtē tiek audzēti vingliemeži, kurus apmeklētāji var degustēt. Vingliemeža salāti ar papriku smēķēja ļoti labi!

Braslas krogs – viena no retajām vietām, kur ikdienā var nobaudīt Latvijas kulināro mantojumu – bukstiņbiezputru.

Vienkoču parks Ligatnē – par šo vietu vairs nav jāstāsta, tā ir jāredz! Arī šeit katru reizi būs kaut kas jauns skatāms un darāms!

Lapmežciema tīklu būdas – vienīgā vieta Latvijas piekrastē, kur tīklu būdas nav statisks „pieminekļis”, bet gan dzīvs agrāko laiku vēstures iemiesojums mūsdienās!

Brāļu Kaudzišu muzejs ar gida interesanto stāstījumu. Arī par to, kā uzņēmīgie brāļi ceļojuši pa Eiropu 19. – 20. gs. mijā un daudzas labas idejas iemiesojuši dzīvē dzimtajā Piebalgas novadā.

Cesvaines pils ir atdzimusi no pelniem gan pārnestā, gan tiešā vārda nozīmē. Ja tā nav redzēta pēdējo gadu laikā, jūs gaidīs pārsteigums!

Vēveri – Latvijas Brīvības muzeja filiāle Piebalgas pusē. Būtībā, - tas ir daudz vairāk nekā vienkārši „muzejs”.

Kārļa Ulmaņa Pikšas Dobeles novadā – vieta, kas pēdējo gadu laikā ir ļoti mainījusies. Tā ir Latvijas vēstures stunda, kas katram ir jāapmeklē. Te apskatāma ne tikai bijušā Latvijas Valsts prezidenta dzīvojamā māja, bet arī citas atjaunotās ēkas ar iespaidīgu vēsturisko lietu un mašīnu kolekciju.

Traktieris „Liepiedi un rozmarīns” – jauks krodziņš Valmieras centrā (aiz pilsdrupām), kura ēdienkartē ir arī latviskie ēdieni.

Valmiermuižas alus – ne tikai labs un iecienīts alus. Arī profesionāla un interesanta prezentācija alus darītavas ēkā!

Savs personīgais gids

Statoil izstrādājis mobilo gidu Latvijas apceļošanai

Šis projekts radies kā turpinājums Statoil un Lauku ceļotāja kopīgi organizētajai akcijai “Apceļo Latviju”, kas pagājušajā gadā tika uzsākta, lai veicinātu vietējo iedzīvotāju interesi par Latvijas apceļošanu. Šogad Statoil aicinājis talkā arī LMT un balstoties uz Lauku ceļotāja izstrādātajiem ceļojumu maršrutiem, izstrādāts moblais gids, kas sniedz iespēju viedtālrunu īpašniekiem plānot ceļojumu un iegūt visu ceļojumam nepieciešamo informāciju savos telefonos. Maršruti ir piemēroti ne tikai autobraucējiem, bet arī velotūristiem, turklāt mobilajā lapā iekļautas arī maršrutu kartes ērtākai navigācijai. Autovadītāji īpaši novērtēs audiogidu. Mobilā gida platforma internetā: www.latvijasgids.lv.

Par un ap mums runā...

Šovasar par mums rakstīja visi lielākie interneta portāli.

Vasara ir ceļošanas laiks, tādēļ svarīgi bija radīt interesi Latvijas medijos par lauku tūrisma nozīmi un sniegtajām iespējām. Lai veicinātu latvisko kultūras vērtību izziņāšanu „Lauku ceļotājs” iepazīstināja mediju pārstāvjus ar Vidzemes kultūras mantojumu žurnālistu braucienā jūnijā:

Aktualizējot šo informāciju, cik svarīga ir Latvijas lauku tūrisma iepazīšana, kādas atšķirības un īpašas vietas ir vērts un iespējams apskatīt **apollo.lv** informēja ar brīnišķīgu rakstu par šo tēmu - “*Nedaudz par latvisku ceļošanu*”. Žurnāliste Vija Vāvere ir atklājusi sajūtās un fotogrāfijās savu redzējumu par latvisko Vidzemes lauku tūrismā. (13.06.2012.)

<http://www.apollo.lv/zinas/nedaudz-par-latvisku-celosanu/518787>

Līdzīgi ar savu vērtējumu par iespaidiem dalījās arī **tvnet.lv**. Žurnāliste Anita Bula norāda par nepareizo priekšstatu – tūrisms ir tikai Rīgā ar jūgendstilu un Jūrmalā – ar fonogrammu festivālu. Tūrisms – ir jo vairāk īpašs katrā mazpilsētā, katrā īsti latviskā lauku sētā un vietā – svarīgi ir stāsti, mīti un leģendas, kas vijas ap katru no tām. Par to liecina arī raksta virsraksts - “*Latvieši nav švakāki par Čingishana karapulku*” (12.06.2012.)

http://www.tvnet.lv/izklaide/notikumi/425143-latviesi_nav_svakaki_par_cingishana_karapulku

Arī žurnāliste no **delfi.lv** atgādina saviem lasītājiem, kāda ir Latvijas tūrisma vērtība un iespējas. Raksts “*Uzēst īstu putru un ravēt upi – senais un modernais latviskums*” ir radījis daudz komentāru un diskusiju, kas tad ir latviskais, vai tas ir tikai etnogrāfiskais, un cik autentiski mēs varam būt, lai saglabātu mūsdienās būtisko - funkcionalitāti. (09.06.2012.)

<http://woman.delfi.lv/dzivesveids/atputa/uzest-istu-putru-un-ravet-upi-senais-un-modernais-latviskums.d?id=42419704>

Arī **LNT televīzija** ieinteresējās par lauku tūrisma attīstību un krīzes pārvarēšanu. „Lauku ceļotājs” informē par iespējām, uzsverot latviskās vērtības un nozīmi tūrismā. Sižetā stāstīts par kopējo uzņēmību un lauku tūrisma uzņēmēju iniciatīvu pēc krīzes.

Tūrisma portāls **Travelnews.lv** “*Aicina kopā ar Lauku ceļotāju baudīt Latvijas kultūras mantojumu lauku tūrismā Vidzemē*” publicējot virkni fotogaleriju no mediju brauciena un atspoguļojot spilgtākos iespaidus no Vidzemes kultūras mantojuma. http://www.travelnews.lv/?view=gallery&g_uid=3995

Rīgas Lidostas žurnāls **Gateway Riga** jau ceturto numuru pēc kārtas raksta par aktuālāko sadarbībā ar Lauku ceļotāju. 2012. gada vasaras/rudens numurā par latviešu ogošanas un sēņošanas tradīcijām.

http://www.riga-airport.com/uploads/files/Gateway%20Riga/GatewayRiga_2_2012_web.pdf

LC IZDEVUMI 2012

VELOCEĻVEDIS “IEPAZĪSTI RĪGU AR DIVRITENI” (LV)

Rīgas domes Satiksmes departaments sadarbībā ar Latvijas Lauku tūrisma asociāciju Lauku Ceļotājs izdevis praktisku izziņas ceļvedi Iepazīsti Rīgu ar divriteni. Tas domāts cilvēkiem, kuriem interesē Rīgas pilsētvide, tās vēsture un ar to saistītie objekti, māksla un pieminekļi.

Rīga nav tikai un vienīgi kultūrvidē, jo pilsēta ir arī daudzgu augu un dzīvnieku sugu dzīves vieta. Tādēļ ir padomāts arī par dabas mīļotājiem. Ceļvedi iekļauti 15 velomaršruti. Maršruti ir īsi (5 – 15 km), tie ved pa salīdzinoši nelielām Rīgas apkaimēm (mikrorajoniem) un lielākoties ir veicami, braucot pa ietvi, parkiem un skvēriem, kā arī jau esošiem gājēju vai veloceliņiem. Maršruti g.k. ir veidoti tā, lai tie būtu apļveida un braucējs varētu atgriezties starta punktā. Ceļveža velomaršrutus apzinājis un apkopojis Juris Smāļinskis (Lauku Ceļotājs).

Ceļvedis apskatāms arī e-versijā:

<http://www.celotajs.lv/lv/p/ebook/RigaArDivriteni2012#/Chapter%201>

“MEŽU CEĻVEDIS” (LV, EN)

Lai ikvienam interesentam palīdzētu saskatīt mežu, to augu un dzīvnieku valsts daudzveidību, LC sadarbībā ar Latvijas Dabas fondu un Baltkrievijas Lauku tūrisma asociāciju ir izdevis informatīvi izglītojošu ceļvedi par Baltijas valstu un Baltkrievijas mežiem. Jaunais Mežu Ceļvedis ir noderīgs tiem, kam patīk atpūta dabā. Šis izdevums palīdzēs gan atrast vietas, kur atpūsties, gan iepazīt mežu – ar foto un interesantiem faktiem stāstot par augiem, dzīvniekiem, putniem, meža veidiem un vēsturi. Ērts kabatas formāts ļauj ceļvedi ņemt līdzi dabā. Īpaša mērķauditorija ir bērni un skolēni, jo ar šo izdevumu turpinām tradīciju stāstīt par dabu vienkāršā, ikvienam saprotamā valodā, izceļot interesantāko. Tas ir arī labs materiāls māju saimniekiem, kas var saviem viesiem piedāvāt dabas izziņāšanu.

„Meža ceļvedis sastāv no 8 daļām – vēsture, interesantās lietas mūsu mežā, mežs dažādos gadalaikos, biežāk sastopamie un savdabīgie meži, sadaļa „Vērts redzēt!”, palīgs sugu noteikšanā dabā, kā arī sadaļa „Ņem vērā!” un zaļie padomi.

Ceļvedis tapis projekta AGORA 2.0 <http://www.agora2-tourism.net/> ietvaros, kas definē 5 Baltijas jūras valstu dārgumus, ceļot šīs teritorijas kopējo atpazīstamību tūristiem: Meži; Pilis un muzeji; Akmeņi un klintis; Ceļojošās kāpas, Sarkano ķieģeļu gotika. Baltijas valstis un Baltkrievija īsteno pilotprojektu „Meži”. Ceļvedis izdots latviešu un angļu valodās, Baltkrievijā tas tiek tulkots arī krieviski. Ceļvedis apskatāms arī e-versijā:

<http://www.celotajs.lv/lv/p/ebook/ForestGuide2012>.

Visi Lauku ceļotāja biedri, kam interesē saņemt šo ceļvedi pa pastu – lūdzam pieteikties ilona@celotajs.lv

Ceļvedis daļēji finansēts ar Eiropas Savienības (Eiropas reģionālā attīstības fonda un Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta) atbalstu.

KATALOGS „ATPŪTA & CEĻOŠANA LATVIJAS LAUKOS 2013”
(LV, EN, RU)

Apzinoties jau 18 gadu pieredzi, veidojot naktsmītņu katalogu „Atpūta laukos”, šoreiz LC veido katalogu tā, lai tas kalpotu Latvijas apceļotājam, lai tas būtu praktisks, ērti lietojams un sniegtu to informāciju, kas nepieciešama, plānojot ceļojumu vai jau atrodoties ceļā. Šogad, paplašinot praktisko informāciju, tiks iekļauta informācija par lauku labumiem, aktīvās atpūtas iespējām, pirtīm, ēdināšanas un degustācijas iespējām, izcilākie apskates objekti, kā arī publicēs kultūrvēsturisko un dabas gidu kontaktus dažādās teritorijās. Tā kā šobrīd katalogs ir tapšanas stadijā, vēl ikviens var papildināt informāciju par sevi šajā katalogā. Piesakoties dalībai katalogā, tā būs pieejama arī kā e-grāmata www.celotajs.lv, ko tagad pārpublicē daudzi portāli un sociālie tīkli. Katalogu paredzēts izdot trīs valodās – latviešu, krievu un angļu.

LATVIJAS UN IGAUNIJAS KULTŪRAS TŪRISMA KARTE
(LV, EE, EN, DE)

Projekta “Heritage Tourism” ietvaros Latvijas Lauku tūrisma asociācija „Lauku ceļotājs” sadarbībā ar Igaunijas Lauku tūrisma asociāciju (Eesti maaturism) plāno sagatavot līdz šim nebijušu izdevumu – apvienoto Latvijas un Igaunijas kultūras tūrisma karti. Tā papildinās „Lauku ceļotāja” līdz šim izdoto tematisko karšu sēriju. Kultūras tūrisma kartē būs iekļauti ievērojamākie abu valstu tūrisma objekti un vietas, kur tiek piedāvāts ar kultūrvēsturi, etnogrāfiju un tautu tradīcijām saistītais tūrisma produkts. Katram objektam būs pievienots īss apraksts un fotoattēls, norādīti kontakti un citi informācijas avoti. Izdevuma kartes pusē (to varēs lietot arī kā ceļu pārskata karti) būs īsi aprakstīti dažādi Latvijas un Igaunijas etnogrāfiskie reģioni – lībiešu krasts, suitu novads, Latgale, Kurzeme, Setumaa, Saremaa u.c. Karte interesentiem būs pieejama papīra un elektroniskā formātā nākamā gada sākumā.

LC MĀRKETINGA BROŠŪRA
(tagad arī RU)

Lauku ceļotājs lauku tūrisma popularizēšanai izdod mārketinga brošūru: “Iepazīsti dažādo Baltiju: Latvija, Lietuva, Igaunija”. Līdz šim brošūra ir izdota Vācu, Angļu un Japāņu valodās. Drīzumā tā iznāks arī krievu valodā. Mārketinga brošūras kalpo kā reprezentabli izdales materiāli ārvalstu tūristiem un tūroperatoriem, kā arī sadarbības partneriem. Brošūra krievu valodā tiek izdota, gatavojoties Lauku ceļotāja dalībai Starptautiskajā tūrisma izstādē Balttour 2013, kuras ietvaros tiek organizēts forums sadarbībai ar bijušajām NVS valstīm, kā arī tūrisma izstādei Maskavā, kur plānots piedalīties 2013. gada februārī. Brošūra būs pieejama gan papīra gan elektroniskā formātā.

Ir vērts lepoties ar Zaļo sertifikātu, ja saimniekojiet zaļi!

Aicinām saimniekus pieteikties „Zaļajam sertifikātam”

Redzam, ka arvien vairāk tūristu izvēlas videi draudzīgas naktsmītnes, veselīgu pārtiku un aktīvu atpūtu dabā – tādu izvēli tūristam apstiprina Zaļais sertifikāts.

Lai atsauktos un tūristu pieprasījumu un veicinātu videi un dabai draudzīga tūrisma attīstību Latvijas laukos, arī šogad ar Latvijas Vides aizsardzības un Reģionālās attīstības ministrijas atbalstu tiek turpināta nacionālā eko-sertifikāta *Zaļais sertifikāts* apsekošana saimniecībās, kuras vēlas saņemt nacionāla mēroga vides kvalitātes zīmi un uzlabot savu eko-saimniekošanu. *Zaļais sertifikāts* ir vienīgā vides kvalitātes zīme lauku tūrisma mītnēm Latvijā, kas apliecina, ka saimniekojot tiek saudzēta vide un ainava, racionāli izmantoti ūdens un enerģijas resursi, organizēta videi draudzīga atkritumu savākšana un apsaimniekošana. Tūristiem tiek piedāvātas videi draudzīgas aktivitātes, veselīga vietējā ražojuma pārtika un pilnvērtīga informācija par vietējiem dabas, kultūras un vēstures objektiem. Zaļā sertifikāta zīme ir augstas kvalitātes un videi draudzīga lauku tūrisma produkta apliecinājums, ko uzņēmums var izmantot savu produktu popularizēšanai.

Naktsmītnes atbilstību Zaļā sertifikāta kritērijiem novērtē „Lauku ceļotāja” vides eksperts vai tūrisma speciālists, kas pēc īpašnieka iesnieguma saņemšanas ierodas

naktsmītnē, aizpilda novērtēšanas anketu un sniedz konsultāciju par videi draudzīgu saimniekošanu tūrisma mītnē. Lai nodrošinātu „Zaļā sertifikāta” objektivitāti, ir izveidota un lēmumu par tā piešķiršanu pieņem Latvijas nacionālā eko-sertifikāta „Zaļais sertifikāts” novērtējuma komisija, kurā ietilpst pārstāvji no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, asociācijas „Lauku ceļotājs”, TAVAs, kā arī neatkarīgi vides un tūrisma eksperti.

Aicinām pieteikties bezmaksas apsekojumiem un konsultācijai uz vietas saimniecībā par Zaļā sertifikāta saņemšanu vai tā termiņa pagarināšanu.

Pieteikuma formu sūtiet:
“Lauku ceļotājs”, Kalnciema 40, Rīga, LV-1046
vai e-pastu: kvalitate@celotajs.lv
Mob. tālr. informācijai 29451717

vai Komisijas sekretariātam Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā
e-pasts: dagnija.daudzvarde@varam.gov.lv

Pieteikuma forma, kā arī Zaļā sertifikāta kritēriji, skaidrojumi un praktiski ieteikumi kā tūristiem skaidrot Zaļā sertifikāta prasības atrodami http://www.celotajs.lv/cont/prof/quality/certificates_lv.html Šajā interneta lapā atradīsiet arī 10 testa jautājumus, kas dos pārliecību, ka Jūsu viesu māja atbilst Zaļā sertifikāta saimniekošanas prasībām. Ir vērts lepoties ar Zaļo sertifikātu, ja saimniekojiet zaļi!

Zaļais sertifikāts tika ieviests ar EK Life projektu 2001.-2004.gados, un projekts saņēma atzinību kā viens no labāk veiktajiem projektiem Eiropā. Arī šogad „Lauku ceļotāju” apmeklēja Eiropas Komisijas pārstāvji, pārliecinoties par projekta rezultātu dzīvotspēju 10 gadus pēc projekta nobeiguma. Nupat saņēmām atzinības vēstuli no EK pēc šīs vizītes. Pateicamies Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai par Zaļā sertifikāta ilggadīgu atbalstu, jo īpaši - paceļot Zaļo sertifikātu kā nacionālu vides kvalitātes zīmi.

Zaļais sertifikāts saņem finansiālu atbalstu no Latvijas vides aizsardzības fonda.

Notiks 4. Eiropas lauku tūrisma kongress

Šogad 7.-10. oktobrī Rumānijā notiek 4. Eiropas Lauku Tūrisma kongress, ko rīko Eiropas Lauku Tūrisma Asociācija EuroGites kopā ar Rumānijas lauku tūrisma organizāciju ANTREC. Kongresā ar prezentāciju uzstāsies Latvijas Lauku Tūrisma Asociācijas prezidente Asnāte Ziemeļe. Programmu skatieties [šeit](http://www.europeanrtcongress.org). Vairāk informācijas kongresa mājas lapā www.europeanrtcongress.org

Kongresa tēmas:

- 1. Lauku tūrisma nozīme lauku ekonomikā:** ilgtspējīgs tūrisms, atbalsts lauku tūrismam, globālie tirgi un to segmenti, Kopējā Lauksaimniecības Politika (CAP 2014 – 2020) un lauku attīstības stratēģija
- 2. Inovatīvas koncepcijas un produkti lauku tūrismā:** pārmaiņas lauku tūrisma jēdziena izpratnē, lauku tūrisms kā piedzīvojums: kā to mārketēt, Eiropas Lauku Tūrisma kā kopēja produkta atpazīstamība
- 3. Lauku tūrisms kā lauku apdzīvotības un kultūras mantojuma saglabāšanas veidi:** lauku iedzīvotāju ieguvumi no lauku tūrisma, teritoriālās kohēzijas un nabadzības

samazināšana nomaļos un kalnu apvidos, vietējā sadarbība starp produktu un pakalpojumu sniedzējiem, saikne starp pilsētu un laukiem, praktiski piemēri

4. Lauku tūrisms internetā un sociālajos medijos: pārmaiņas komunikācijā starp lauku tūrisma uzņēmēju un klientu, uz klientu orientēta produkta veidošana, -informāciju tehnoloģiju pielietojums un ietekme lauku tūrisma organizācijā un uzņēmējiem, sociālo mediju loma un prasme tos pareizi izmantot, klientu apmierinātības noteikšana, atvērtas un adaptējamās tehnoloģiskās platformas lauku tūrisma popularizēšanai un menedžmentam

Specializāciju kritēriji

Lai klientiem būtu ērtāk izvēlēties brīvdienu vietu atbilstoši savām interesēm, jau vairākus gadus Lauku ceļotāja mārketinga materiālos lietojam zilas piktogrammas, kas norāda naktsmītnes īpašo specializāciju, ja tāda ir. **Šobrīd ir 14 specializācijas:** *semināru apkalpošana, svinību apkalpošana, skaistumam un veselībai, brīvdienas ar bērniem, slēpošana, makšķerēšana, velo, laivošana, izjādes, lauku saimniecība, pie jūras (<5km), putnu vērošana, sēņošana, ar kājām.*

Specializācijas palīdz uzsvērt saimniecības īpašo piedāvājumu un piesaistīt tūristus ar specifiskām interesēm, īpašām vēlmēm un vajadzībām. Specializācijas simbolu naktsmītne var iegūt, ja atbilst noteiktiem kritērijiem. Izstrādātie kritēriji tiks publicēti tuvākajā laikā.

Top kritēriji zīmei “Latviskais mantojums”

Tāpat kā vides jomā „Zaļais Sertifikāts”, kultūras un vēstures mantojuma jomā darbosies zīme „Latviskais mantojums”. Tā tiks piešķirta lauku tūrisma saimniecībām, kuras savā piedāvājumā izmanto latviskās vērtības. Kritērijus zīmei apstiprināsim vispirms kopā ar Kultūras ministrijas un Kultūras Pieminekļu Inspekcijas speciālistiem, pēc tam apstiprināsim Lauku ceļotāja valdes sēdē un kopsapulcē. Veidojot šādu zīmi, esam ņēmuši piemēru no Anglijas un Norvēģijas, kur nacionālā kultūras mantojuma popularizēšanai tiek izmantots aizsardzības statuss „English Heritage” un kultūras mantojuma zīme “Olavsrosa”.

LATVISKAIS
MANTOJUMS

Specializāciju kritēriji un zīmes “Latviskais mantojums” kritēriji tiek izstrādāti projekta “Heritage Tourism” ietvaros

KULTŪRAS MANTOJUMS

„Gardas” vairāk kā 1000 lapaspuses – “Virtuves vārdene”

J.Kursīte: “Mani pārsteidza mūsu novadu virtuves bagātība, un tas, ka mēs esam to pabāzuši kā sveci zem pūra.”

Foto: J. Kursīte Lauku ceļotāja rīkotajā seminārā par kulināro mantojumu, 2012. gada maijs, viesu nams “Brūveri”

Ar literatūrzinātnieci, profesori un politiķi Janīnu Kursīti daļa lauku māju saimnieku un uzņēmēju tikās LC organizētajos semināros. Ikvienam radās lielāka interese un diskusijas par latvisko vidi, zināmām vērtībām un vietvārdiem, lika vairāk izzināt viņas redzējumu par kultūrvēsturiskajām mantojuma vērtībām.

Nebīstoties nosaukt J.Kursīti par rakstnieci, jo šovasar iznākusi grāmata „Virtuves vārdene” nav ne pirmā, un jācer, arī ne pēdējā autore krātuvē. Un šobrīd jāsaka liels paldies par viņas redzējumu par latvisko bagātību, par iespēju iedziļināties un bagātīgi, cik iespējams, pierakstīt stāstus par latvisko virtuvi. Kā pati autore izjūt latvisko garšu, arī ne bez grūtībām mēģināja izzināt arī „Lauku ceļotājs”.

Kāda Jūsaprāt ir ēdiena un dzēriena vieta mūsu kultūrā? Vai mēs esam ēdāju tauta? Vai ir mūsdienās tik ļoti mainījušās šīs tradīcijas, ka ārpus ikdienas daudzi vēlētos tieši nobaudīt tādu “isto” latviskā ķēķa “garšu”.

J.K.: Ēdiens un dzēriens ir viena no neatņemamām un ļoti senām kultūrzīmēm. Cita lieta, ka padomju gados tas tika pastumts zemgaldē, jo nebija jaunie ēdienu, ne dzērienu izvēles. Padomju laiku ēdienu kultūra labi ietilpst vārdā ‘zabegalovka’ – ieskrietuve. – Kā zvēriņš – ātri ātri pakamp, kas pakampjams, un atpakaļ. Tikai – zvēriņš atpakaļ mežā, bet padomju cilvēks – pie darba. Pakāpeniski mēs atgūstam ēdiena un dzēriena nozīmības apziņu, ne velti ir idejas par gardēžu klubiem, tūrismā viena no iecienītākajām ir tieši lokālo ēdienu un dzērienu sadaļa.

Kas būtu jāievēro ēdienu gatavošanā, pasniegšanā, lai mūsu senči teiktu: “Jā, šis ir dzīvs un pareizs ēdiens!”?

J.K.: Jādomā par eksotisko un tradicionālo ēdienu pareizu samēru. Pēdējās desmitgadēs mēs esam iekāpuši un dziļi iekāpuši eksotikas grāvī – jo neparastāks ēdiens vai dzēriens, jo prestižāks. Mūsu senči atviegloti nopūstos, kad mēs, sākot no ceļmalas kafejnīcām un beidzot ar viesu namiem piedāvātu kā lielu lepnumu ārzemju un pašmāju tūristiem nobaudīt vietējos labumus. Un ne vienkārši

nobaudīt, bet ar smeķīgiem stāstiem piedevām. Cilvēkam jebkurš ēdiens garšo nesalīdzināmi labāk, ja to veiksmīgi pasniedz – ar attiecīgu stāstījumu (šodien teiktu – prasmīgu reklāmu!), bet arī prasmīgi klājot galdū – linu galdauts, māla vai citi trauki, kas saistīti ar tradīciju. Dakšas un karotes – vai nu no koka, vai ar iegrieztām maģiskām zīmēm – lai ēdiens iet labumā. Līdz šim mēs pārāk maz esam domājuši par ēdiena simbolisko piepildījumu, un tam vajadzīga ne ātrumā sacepta, bet izzināta leģenda, der arī vienkārši sulīgi pastāsti, der arī dziesma klāt (to gan mēs tīri labi pieprotam!).

Kas Jūs pašu pārsteidza, veicot šo pētījumu? Kādi ēdieni Jūsaprāt ir nepelnīti piemirsti?

J.K.: Mani pārsteidza mūsu novadu virtuves bagātība, no vienas puses, un tas, ka mēs esam to pabāzuši kā sveci zem pūra, no otras puses. Nepelnīti piemirsti kaņepju ēdieni, pākšaugu ēdieni, lopu iekšu jeb ķīdu ēdieni. Pēdējos ļoti lietpratīgi pasniedz, piemēram, polji, piedāvājot tūristiem zarnu zupiņu kā īpašu delikatesi. Aizmirsta krāsni ceptu kāju un rāceņu garša. Daudz kas aizmirsts. Ietverot „Virtuves vārdenē” pēc iespējas vairāk dažādu ēdienu, gribējās tos izcelt atkal uz galda, bet arī – neslēpšu – sagaidīt papildinājumus, jo gandrīz 1000 vārdenes lappusēs nav satilpināta ne puse no mūsu virtuves bagātībām.

Foto: No J. Kursītes personīgā arhīva. Ar zemenēm - Raunā

Vai Latvijas reģionos ir manāmas īpašas atšķirības virtuves ziņā? Vai katrs ēdiens atšķiras tikai pēc nosaukuma, vai ir bijis tik būtiski atšķirīgs, ka latgaļiem Kurzemē būtu “jāmirst badā”?

J.K.: Atšķirības noteikti ir, jo ilgāku laiku, piemēram, Latgale bija šķirta no pārējiem novadiem, ietilpstot Vitebskas guberņā un veidojot savu lokālo virtuvi. Savukārt Vidzemei un tai lgaunijas daļai, kas agrāk ietilpa kopējā Vidzemes jeb Līflandes guberņā, joprojām ēdienu un dzērienu izjūtā ir daudz vairāk kopīgā nekā Vidzemei un Zemgalei vai Vidzemei un Kurzemei. Atšķiras Zemgales skābputra un Kurzemes skābputra, sklandurausis tādā veidā, kā to pazīstam šodien, eksistē tikai Kurzemē. Var teikt, ka pamats ēdieniem visos novados bija daudz maz līdzīgs, bet izpildījums atšķirīgs.

Vai esat, un ja jā, tad ko, no “Virtuves vārdenes” - kā pavārgrāmatas aizgūta kāda recepte, ko gatavojat mājās?

J.K.: Tas ir no stāstiņa „Kurpnieks bez kurpēm”. Pēdējos pāris gadus brīvā laika ir tik maz, ka receptes baudu galvenokārt tikai virtuāli. Tas, ko gribētu pagatavot, prasa krietni daudz laika.

Vai Jums bija kāds stāsts, vai kāds tieši pats stāstnieks (teicējs), kas īpaši aizrāva ar savu virtuves atklājumu?

J.K.: Man bija vesela virkne spožu teicēju. Viena no tām vidzemniece Gaida Liepiņa, kurai gan pašai sulīgi ēdienu un dzērienu stāsti un receptes bira ārā kā no pārpilnības raga, bet arī viņa apkopoja vairāku citu vidzemnieču, kā Intas Lankas, teikto. Piemēram viens Gaidas Liepiņas pastāsts par asins pankūkām:

No savas bērnības atceros, ka pēckara gados mūsmājās pēc vecāsmātes receptes tika ceptas asins bliņas. Mana septiņus gadus vecākā māsa atceras, ka par šo ēdienu tad esot teikts: “Cepsam nu asens bliņus.” Es, kā jau ņerga, tos neēdu, jo vienreiz pēc cūkas kaušanas nejauši iegāju pagrabā, kur stāvēja spainis ar asinīm, un gandrīz noģību no riebuma. Daudzus gadus vēlāk, jau žurnālistes gaitās, no kādreiz slavenā Valmieras gaļas kombināta vadības izdzirdēju tādu spožu teicienu: “Cūka ir jāizmanto tā, ka pāri paliek tikai kvieciens!” Tā tad vecie ļaudis jau izsenis to gudrību piepratuši. (Gaida Liepiņa, Vidzeme, 2011).

Kāpēc latviešiem ir tik svarīga ēšana? Vai tas ir bijis vienmēr? (Nemu par pamatu visus TV raidījumus, pavārgrāmatu un regulāro žurnālu skaitu).

J.K.: Pavisam elementāri - bez ēšanas neesi dzīvotājs. Agrāk latvieši pamatā bija fiziskā

darba strādnieki – nepaēdīsi, nebūsi darbu darītājs. Tagad, kad liela daļa no mums sēž darbā pie rakstāmgaldiem, ēšana vairāk ir tāda izklaides, dzīves dažādošanas lieta. To redz arī TV raidījumos, laikrakstu un žurnālu ēdienu lapās – pamattēma: ar ko pārsteigt lasītāju vai skatītāju, aizmirstot, ka vislielākais pārsteigums varētu būt tradīcijas atdzīvināšana. Gan citiem – ārpusniekiem – tas radītu lielāku interesi par Latviju, gan mums pašiem radītu lielāku dzimtās vietas mīlestību.

Vai tik tiešām katram latvietim tas latviskākais ir bērnības maltītes?

J.K.: Bērnībā mūsu ēdienu kārpiņas ir uzņēmīgas, jutīgas, ēdienu un dzērienu tāpēc tieši bērnībā uztveram vislabāk. Ar laiku ēdienu izjūta mainās, ja tā var teikt – notrulinās, varbūt tāpēc spilgtākais katram ir tas, ko ēdis tieši bērnībā. Šai sakarā viens stāstiņš no „Virtuves vārdenes”, ko man pastāstīja dakteris Antons Skutelis:

Padomjlaikos viena smalka restorāna pavāre gribēja iepriecināt savu vīramāti, pagatavojot tai kaut ko ārkārtīgi smalku un garšīgu. Vīramāte, pagaršojusi ēdienu, nospļāvās un teica: “Šīto draņķi pat cūka neēdis!” Šausmīgs apvainojums. Man bija uzmanīgi jāskaidro, ka cilvēkam vecumā izmainās garšas izjūta.

No kā Jūsaprāt latviskā virtuvē nedrīkstētu atteikties vai noteikti jābūt “pa rokaī”? (varbūt kādas garšvielas, putraini, maize, alus u.tml.)

J.K.: Tā ir rupjmaize. Maize mums ielikta ģenētiskajā kodā kā viena no stipruma (gan fiziskā, gan garīgā) pamatvienībām. Ne velti latvieši, kas spiesti dzīvot ārpus dzimtenes, visvairāk ilgojas tieši pēc rupjmaizes.

VIRTUVES VĀRdene

Autore: Janīna Kursīte

Virtuves vārdene palīdzēs katram, kas nodarbojas ar lauku ceļošanu, ieraudzīt katra novada ēdienu savdabību un latviešu ēdienu bagātību.

Grāmata būs noderīgs padomdevējs arī brīžos, kad ceļojam tikai iztēlē, pagatavot kaut ko īpaši garšīgu saimes galdam - savējiem vai arī ciemiņiem. Nopietni un nenopietni pastāsti par ēšanas un dzeršanas lietām uzlabos omu. Un kas var būt svarīgāks par labu omu!

Foto: No J. Kursītes personīgā arhīva. Saskandinot glāzes ar fotovēsturnieku Pēteri Korsaku

TŪRISMA MĀRKETINGS

Saimnieka loma vietas identitātes radīšanā

Mārketinga tūrisma eksperte Eva Staltmane:

Lielākoties cilvēki, kuri izvēlas lauku tūrismu, vēlas mierīgu un nesteidzīgu atpūtu un klusumu. Kad klusums un miers ir sajūsts, viesi vēlas arī kaut kā aizpildīt laiku.

Tad parasti piedāvājam rīteņus, laivas, dabas takas un citas vairāk vai mazāk aktīvas laika pavadīšanas iespējas. Tomēr tas, kas klienta atpūtu pārvērš no labas par lielisku ir tieši cilvēciskais faktors. Šeit būtisku lomu spēlē saimnieks vai darbinieks, kas uzņēmies saimnieka lomu.

Klienti iekšēji sagaida viesmīlīgu cilvēku, kurš gatavs ar viņiem sarunāties, atbildēt uz viņu jautājumiem. Tas nenozīmē, ka saimniekam visu laiku ir jākomunicē ar klientu, bet tomēr ar savu neuzkrītošo klātbūtni jāpadara klienta uzturēšanās viēglāka un interesantāka.

Saimnieks ir gan savas tūrisma mītnes pārstāvis, gan arī plašākā nozīmē - sava novada un valsts pārstāvis. Tas ir sevišķi svarīgi uzņemot ārzemju viesus. Viņi brauc uz mūsu valsti, lai ieraudzītu un uzzinātu ko jaunu, atšķirīgu no citām vietām. Tieši cilvēki piešķir vietai identitāti.

Viens no veidiem kā to vizualizēt ir izskats. Šoreiz par to. Daži piemēri, ko nācies rezēt pēdējā laikā:

Viesu nama "Pitagi" saimniece bieži sastopama pašadītās drānās un lakatos. Viņas viesu nama galvenajā ēkā stāv liels grozs ar vilnas zeķēm, kas saadītas visiņiem, lai uzvilktu iekšēlpās. Tas ir ne tikai silti, bet arī rada mājīguma sajūtu un personīgu attieksmi. Saimnieces Signes lakatus un šalles var iegādāties, lai paņemtu līdzī kā atmiņu par viesu mājas silto atmosfēru.

www.pitagi.lv

Lauku māja "Lantus" ir mūsdienīgi renovēta tradicionāla latviešu viensēta. Saimniece apkalpojot viesus tērpjas lina svārkos un blūzē. Tradicionālo izskatu papildina krāsains priekšauts, sašūts no dažādiem auduma gabaliņiem pieskaņojoties vasaras krāsām. Šāds tērps piestāv laukiem, mājas arhitektūrai un vienlaicīgi izskatās mūsdienīgi un stilīgi. Tas lieliski atspoguļo vietas būtību. Piedāvājot tematiskus pasākumus, tērps neapšaubāmi ir svarīgs.

www.laukumaja.lv

Viesnīcas "Roja" zvejnieku mielasts gan vēderam gan ausīm, gan acīm tikams pasākums

Viesnīcā "Roja" grupām tiek organizēts kalorīts pasākums "Mielasts zvejnieku sētā". Saimnieču apģērbs liek domāt par īstām zvejnieku sievām. Noskaņu rada arī žāvētu zivju smarža, kuras ir gards "suvenīrs" mājās palicējiem un draugiem. Jāpiebilst, ka smaržas un garšas ir ļoti efektīvs veids, kā radīt paliekošas un spilgtas atmiņas par vizīti tūrisma mītnē, kā arī spēcīgs stimulē atgriezties. Tamdēļ arī liela nozīme ir latviskās virtuves gatavošanas un pasniegšanas izkopšanai, kā arī dažādu meža, jūras un lauku labumu noformēšanai suvenīru veidā.

www.rojahotel.lv

"Jāņkalni" pievērsušies latviešu folklorai un mitoloģijai, piedāvā svinēt tradicionālos gadskārtu un arī dzīves svarīgākos pasākumus latviskā gaisotnē. Šādās reizēs tiek vilkts pilns latviešu tautas tērps.

Ar apģērbu mēs varam uzsvērt gan savas vietas identitāti, gan kopīgo latvisko identitāti, izvēloties, piemēram, tradicionālās rotas - saktas, aproces, kakla rotas utml. Daudzi no mums ikdienā nēsā Nameja gredzenu un arī tas ir sava veida identitātes nesējs un interesants, ja to kombinē ar atbilstīgu apģērbu. Rotas - pašdarinātas vai vietējo amatnieku veidotas ir arī lielisks suvenīrs, ko viesi varētu iegādāties.

Suvenīrs var būt gan saimnieku gan vietējo amatnieku veidots gan arī veidots kopīgiem

spēkiem ar viesiem. Tādējādi viesiem vēl ir iespēja papildus atpūtai iegūt jaunas izziņas iespējas un iemācīties, ko pašam radīt ar savām rokām. Īpaši interesanti tas būs bērniem, bet arī pieaugušiem šad tad patīk atklāt sevi jaunas prasmes.

"Vienkoču parkā" var iemācīties pagatavot stabulīti vai izgrebt renīti bērzu sulu tecināšanai, meitenes var savērt rotas no dabas materiāliem. Tas tad arī paliek kā neaizmirstams suvenīrs, kura galvenā vērtība ir gandarījums par jauniegūtām prasmēm. www.vienkoci.lv

Viesu māja "Andrēni" specializējas uz veselīgu dzīves veidu un klientiem piedāvā gardas tējas no pašu plāvās lasītām zālītēm. Šādas tējas viesi var iegādāties arī līdzņemšanai kā mazu dāvanu vai atmiņu.

www.andrenik.lv

Viesu māju saimnieki dažkārt vāra ievārijumu un viesu pašu lasītājamogām un dod tos līdzī kā suvenīrus. Tas rada sajūtu, it kā pabūts uz laukiem pie vecmāmiņas. Šādi sirsnīgi, praktiski un pārdomāti suvenīri ir līdzeklis, kas saglabā saikni ar vietu un cilvēkiem vēl ilgi pēc pavadītajām brīvdienām. Tāpat tas kalpo par reklāmu un informācijas izplatītāju viesu radiem, draugiem vai darba kolēģiem. Šī iemesla dēļ ir vērts padomāt par suvenīriem, kas nestu stāstu, vietas identitāti un turpinātu saikni ar šīs vietas cilvēkiem.

PALĪGS MĀRKETINGĀ

TOP MĀRKETINGA ROKASGRĀMATA

"Kultūras mantojuma" projekta ietvaros topmārketinga rokasgrāmata, jo runājot ar lauku tūrisma uzņēmējiem izrādās, ka tieši marketinga ir joma, kas interesē ļoti daudzus. Atbilstoši projektam centīsimies sniegt pēc iespējas plašāku klāstu ar mārketinga instrumentiem, lai atbalstītu ikvienu saimnieku kultūras mantojuma produktu veidošanā un īstenošanā. Mārketinga stratēģija palīdzēs rast idejas kā sabalansēt autentiskās vērtības ar modernās pasaules nepieciešamībām, nacionālās iezīmes un īpatnības ar pasaules prasībām. Izvērtēsīm esošos kultūras mantojuma produktus un sniegsim praktiskus piemērus.

Rokasgrāmatā analizēsīm gan vietējā, gan ārzemju tirgus situāciju, gan runāsim par produkta mērķgrupām, reklāmu, mūsdienīgu komunikāciju un pārdošanu. Mārketinga stratēģija kalpos kā praktisks palīgs gan pievienotās vērtības radīšanai jau esošiem produktiem, gan jauna produkta veidošanā un realizēšanā. Mārketinga rokasgrāmatu plānots izdot 2013. gada decembrī.

LATVISKU SUVENĪRU VEIDOŠANAI IZSTRĀDĀTI KRITĒRIJI TĀLĀKAI DISKUSIJAI

"Kultūras mantojuma" projekta ietvaros sadarbībā ar mūsu lgaun partneriem, esam izstrādājuši kritērijus suvenīru veidošanai. Šāda iniciatīva tika uzsākta, lai veicinātu tūrisma mītnu suvenīru veidošanas tradīcijas lauku tūriskā un palīdzētu tūrisma uzņēmējiem veidot kvalitatīvus, pieprasītus un latvisko kultūras mantojuma identitāti reprezentējošus suvenīrus. Kritēriji ir izstrādāti tālākai diskusijai, tāpēc aicinām arī jūs dalīties ar labiem piemēriem un pieredzi suvenīru veidošanā. Šīs diskusijas rezultātā tiks izstrādāts mācību materiāls ar ieteikumiem un apkopotiem labiem piemēriem, kas var kalpot kā ideju ģenerators tūrisma uzņēmēju tālākai iniciatīvai izstrādāt inovatīvus suvenīrus, kas reprezentē viņu pašu tūrisma mītni vai produktu.

Kādam jābūt latviskam suvenīram?

- Funkcionāls, ērti lietojams un kvalitatīvs
- Suvenīram ir savs stāsts, pamatojums
- Nes noteiktu latvisko, reģionālo vai lokālo identitāti
- Mūsdienīgs un inovatīvs
- Atbilstošs laukiem un atpūtai pie dabas
- Zemas izmaksas ražošanā
- Saistīts ar lauku tūrisma saimniecību: nosaukumu, interjeru vai piedāvājumu

Tradicionālas un jaunas idejas suvenīriem:

Alus vai vīna pudeļu korķu attaisāmie, glāžu un krūžu paliktņi ar vietējo pastaigu taku karti, daudzfunkcionāli kabatas naži, termoss, krūzes, t-krekli, pirts cepures un citi piederumi, tējas izlase no vietējām plāvām, virtuves koka piederumi: koka dēļi, karotes, lāpstīņas, u.c., kabatas lukturiši, palielināmie stikli, mušu pletnes, atslēgas piekari, mugursomas vai tarbas, tauriņu ķeramie tikli, ogošanas un sēņošanas grozi, lietusmēteļi, paštaisītas ziepes, šrubji ar vietējo augu izmantošanu, mājas ražotā lauku labumu produkcija: viņš, siers, medus, ievārijums, u.c., rotaslietas, tekstilija izstrādājumi no dabīgiem materiāliem, latviskos rakstos adītas zeķes, cimdi, ausaines, šalles, u.c.,

Plašāk ar latvisko suvenīru kritērijiem, jūs varat iepazīties projekta mājas lapā:

www.kultura.celotajs.lv

Foto: Lauku mājās "Lantus", pasniedzot latviskas pusdienas, ir piedomāts arī par saderīgu apģērbu

Foto: No Vienkoču parka paņem līdzī to, ko pats esi izgatavojis.

KULTŪRAS MANTOJUMS

Raksts tapis sadarbībā ar vienu no projekta
"Heritage Tourism" partneriem Igaunijā, MTÜ Eesti
Maaturism (Igaunijas Lauku tūrisma asociāciju)

Kā Igaunijā norit Lauku tūrisma uzņēmumu konsultāciju programma?

Informētība par kultūras mantojumu palielina lauku rajonu pievilcību, jo senas lietas mūsdienās kļūst arvien populārākas.

Foto: MTÜ Eesti Maaturism arhīva. Viesu mājas Maria farm saimnieki, konsultāciju programmas dalībnieki

Kultūras mantojums ietver noteiktas iepriekšējo paaudžu radītas vērtības, kas sasaista tagadni ar pagātņi, igauni ar viņa zemi. No nacionālās identitātes viedokļa kultūras mantojumā tiek meklētas tikai pamatiedzīvotājiem raksturīgas unikālas iezīmes. Tā kā igauni sevi kā tautību sāka apzināties tikai XIX gadsimtā, nacionālās atmodas laikā, tad šādu "unikālu iezīmju" saknes sniedzas līdz tiem laikiem, kas sevi saucām par "zemes ļaudīm".

Tā laika cilvēkus arī vārda tiešā nozīmē var saukt par zemes ļaudīm, jo pilsētā dzīvoja ne vairāk par 10 % no visiem iedzīvotājiem. Laukos dzīvojošo, t.i., zemnieku kultūra cauri laikiem ir bijusi bagātīgs tautas kultūras avots.

Daudziem kultūras mantojums var šķist kā abstrakta lieta, kas nācis no tālas senatnes, un ko piekopj vecas tantiņas tautas tērpos, taču attiecības ar pagātņi ir ļoti svarīgas, un viss ar kultūras mantojumu saistītais ir jāsaglabā, pirms tas pazudis kopā ar cilvēkiem, kuri to vēl atceras.

Prieks par to, ka Igaunijā vēl joprojām nav pazuduši tādi ļaudis, kas jūtas droši uz tradicionālām vērtībām balstītā kultūras vidē. Informētība par kultūras mantojumu palielina lauku rajonu pievilcību, jo senas lietas mūsdienās kļūst arvien populārākas. Plašāk popularizējot kultūras mantojumu un to saglabājot, radīsies pilnīgāks priekšstats par Igaunijas tautas kultūru.

No kultūras mantojuma interesantas idejas smēlas tūrisma uzņēmumi, kas piedāvā tikai Igaunijai raksturīgus produktus, šādi stāstot par tautas kultūru un tautas vēsturi kā vietējiem, tā arī ārzemju tūristiem.

Igaunijā ir radīts kultūras mantojuma portāls: www.e-kultuur.ee, kurā apkopotie uzskatāmie materiāli par dažādiem laikiem dažbrīd sagādā gan pārsteigumus gan atklāšanas prieku.

„Heritage Tourism” projektā svarīga daļa ir atvēlēta lauku tūrisma uzņēmumu konsultāciju programmai, tāpēc lauku tūrisma uzņēmumi varēja iesniegt pieteikumus par piedalīšanos šajā programmā.

Programmas ietvaros tika apskatīta tēma, kā tautas kultūras mantojumu labāk izmantot lauku tūrisma pakalpojumu noformēšanā. Uzņēmumu interese par šo programmu bija ļoti liela. Tika iesūtīti 35 pieteikumi, no kuriem izvēlējās 15 uzņēmumus, kuri varēs izmantot konsultantu palīdzību uz tautas kultūru balstītu pakalpojumu attīstīšanā.

Konsultāciju programmas atlasē izvēlētie uzņēmumi ir izkaisīti pa visu Igauniju. Visvairāk dalībnieku ir no Igaunijas salām (kopā 6 uzņēmumi), tad vēl no Pērnavas, Harju, Vilandes, Pelvas, Veru, Jegevas, Austrumviru un Rietumviru apriņķiem.

Šās programmas dalībnieki pārsvarā (8 uzņēmumi) vēlas saņemt konsultācijas nacionālo ēdienu jautājumos. Seši uzņēmumi savus pakalpojumus vēlas papildināt ar tautas pasākumu un svinamo dienu kompleksiem piedāvājumiem, viena uzņēmuma interese saistās ar interjera dizainu.

Foto: Foto: MTÜ Eesti Maaturism arhīva. Setu karalistes dienas Setomā

Nacionālo ēdienu jautājumos padomus saņems:

Kaali apmeklētāju centrs,
(www.kaalitrahter.ee; www.anglatuulik.eu);

Vanatoa tūrisma sēta Muhu salā
(www.vanatoa.ee);

Maria lauku sēta Pērnavas apriņķī
(www.maria.ee);

Haanjamehe lauku sēta Veru apriņķī
(www.haanjamehetalu.ee);

Vetsi Tall krogs Hījumā
(www.vetsitall.ee);

Pihla tūrisma sēta
(www.hot.ee/pihla).

Nacionālo programmu un pasākumu jomā padomus saņems:

Avinurme Puiduait Austrumviru apriņķī
(www.puiduait.ee);

Tihuse jāšanas tūrisma sēta Muhu salā
(www.tihuse.ee);

Lisaka aitaudzēšanas un rokdarbu sēta Harju apriņķī (www.iisakatalu.ee);

Taevaskoja Salamaa Pelvas apriņķī
(www.salamaa.ee);

Önnela viesu nams Rietumviru apriņķī
(www.onnela.ee);

Soera lauku muzejs Hījumā
(www.soeratalumuuseum.eu).

Interjeru jomā padomus saņems:

tikko Jegavas apriņķī dibinātais uzņēmums
Goodwill Masters OÜ.

Turklāt papildus galvenajām darbības jomām (nacionālie ēdieni) Mānniku meža viensēta Vilandes apriņķī (www.metsatalu.ee) un Kauksi atpūtas bāze Austrumviru apriņķī (www.kauksipuhkemaja.ee) saņems padomus arī interjeru jomā.

Pēc tūrisma ekspertu apmeklējuma un vērtējuma visi konsultāciju programmas dalībnieku nospraustie mērķi bija reāli un izpildāmi. Tūrisma eksperti cer, ka pēc konsultāciju programmas beigām radīsies vairāki interesanti ar kultūras mantojumu saistītu lauku ēdienu piedāvātāji, kā arī vajadzētu palielināties ar kultūras mantojumu saistītu pasākumu/ pakalpojumu daudzumam.

Programmas darbības laikā uzņēmumus konsultē vairāki atzīti speciālisti. Konsultanti nacionālo ēdienu jautājumos ir Sirje Rekkora, Indreka Kivisalu un Dimitrijs Demjanovs. Konsultants interjeru iekārtošanas jautājumos ir Krista Roos. Konsultanti nacionālo programmu un pasākumu jautājumos ir Mari-Anna Remmela, Ene Lukka-Jegikjana, Merly Silda, Aile Heidmets un Gurly Vedru.

LATVIJAS TŪRISMA MĪTŅU UZŅĒMĒJU PIEREDZES APMAIŅAS BRAUCIENS IGAUNIJĀ 2012. gada 18.-20.septembris

LLTA Lauku ceļotājs sadarbībā ar Igaunijas lauku tūrisma asociāciju un Igaunijas Lauksaimniecības un Tirdzniecības Kameru rīko pieredzes apmaiņas braucienu Latvijas tūrisma mītņu uzņēmējiem ar mērķi iepazīt Igaunijas lauku tūrisma uzņēmumu pieredzi kultūras mantojuma veidošanā un saglabāšanā.

Apmeklēsīm lauku mītņu saimniekus, tūrisma objektus, amatniekus, kas stāstīs un rādīs - kā savienot Igaunijas tradicionālās un mūsdienīgās vērtības lauku tūrismā. Brauciens organizēts ar ES Centrālās Baltijas INTERREG IV A programmas atbalstu projektam „Kultūras mantojuma vērtību un potenciāla veicināšana Latvijas lauku tūrismā”. Brauciena ietvaros būs iespēja apmeklēt arī vairākus projekta konsultāciju programmas dalībniekus. Pasākuma programma šeit:

http://www.celotajs.lv/cont/prof/proj/Interreg_IVA-Heritage_Tourism/Documents/Pasakumi/study_tour_Estonia_lv.pdf

Līdzīgs brauciens Igaunijas lauku tūrisma uzņēmējiem Latvijā tiek rīkots š.g. 2-4. oktobrim.

Foto: MTÜ Eesti Maaturism arhīva. Jurna Tourismfarm - Labs piemērs Kultūras mantojuma jomā

Latviskais mantojums - interesants tūrisma uzņēmējiem vai tūristiem?

Projekta “Heritage Tourism” projekta vadītāja Elina Kalēja: “Rādot latvisko mantojumu, mēs esam piedzīvojuši lielu interesi šī projekta laikā gan no tūrisma uzņēmēju puses gan arī no žurnālistu puses. Visi pasākumi, kas tika organizēti šī projekta laikā līdz šim, tika apmeklēti ar lielu ieinteresētību un lielu dalībnieku skaitu (salīdzinoši ar plānoto). Tas mums ļicis uzdot daudz jautājumus? Vai mēs kā nācija esam sailgojušies pēc kaut kā autentiska, tīra un mūsu senču cienīta un lolota?

Vai varbūt visā pasaulē cilvēki ir nedaudz apjukuši no kosmopolitiskā un raibā preču un pakalpojumu piedāvājuma, un tagad meklē kaut ko “savu”, kaut ko individuālu un neatkārtojamu.

Kas ir tas īpašais, latviskais, ko vēlamies un varam pastāstīt un parādīt mūsu vietējiem un ārvalstu viesiem? Un vai tas, kas mums pašiem šķiet interesants, ir interesants arī citiem? Strādājot pie šī projekta, mēs paši, projekta komanda un eksperti esam daudzkārt diskutējuši par latvisko un kosmopolitisko, par mūsdienīgo un tradicionālo. Visas šīs kategorijas ir īpaši aktuālas tūrismā, jo mums ir pieprasījuma pusē gan vietējais gan ārvalstu tūrists un arī kultūras produkta piedāvājumam jābūt gan tradicionālam gan arī mūsdienu cilvēkam saprotamam. Kā to savienot? Mēs redzam, ka līdzīgi kā visā pasaulē

arī Latvijā lielu popularitāti ieguvušas dažādas austrumu filzofijas un zināšanas, kā piemēram Fenšui, Cigun, Joga, Ajurvēda.

Acīmredzot austrumnieki ir lieliski spējuši savienot un pasniegt senās tradīcijas un mūsdienīgo, un radīt pieprasījumu pēc tām visā pasaulē. Nenoliedzot neko no tā, kas nācis no austrumnieku senčiem un līdzīgi kā mūsu Latviešu folklorā ir nodots no paaudzes paaudzēm, tomēr rodas jautājums, vai mums pašiem nav kas tāds, kas spēj sasniegt tādu pašu rezultātu kā minētās austrumu filozofijas. Vai latviskās pirts pāršanās un tējas dzeršanas tradīcijas spēj sakārtot cilvēka ķermeni un garu tikpat efektīvi kā Cigun, vai varbūt latvisko zīmju izvietošana mūsu mājās spēj aizvietot Fenšui.

Ja tā tas tiešām ir, tad mums pašiem ir VISS, kas nepieciešams, lai radītu konkurētspējīgu tūrisma produktu kultūras mantojuma jomā. **Mēs aicinām jūs meklēt kopīgiem spēkiem visas augstāk minētās atbildes 20 apmācību semināros 2012. gada rudenī un 2013. gada pavasarī.** Semināros uztāsies gan projektā piesaistītie konsultanti gan pieaicināti kultūras mantojuma eksperti 4 projekta jomās: latviska virtuve, tradicionāla arhitektūra, interjera dizains un tradicionālo pasākumu organizēšana. Šajā rudenī vēlamies jums piedāvāt pirmos 8 apmācību seminārus par šādām tēmām:

Apmācību semināru grafiks

10. oktobris	Kā latvisko un tradicionālo iesaistīt mūsdienīgā tūrisma produktā.	Mārcienas muiža
17. oktobris	Kā latvisko un tradicionālo iesaistīt mūsdienīgā tūrisma produktā.	Usma SPA
25. oktobris	Reģionālā un vietējā sadarbība. Latviskās identitātes stiprināšanai tūrisma pakalpojumos	Pūteļkrogs
6. novembris	Latviskā tradicionālā arhitektūra / iekštelpu interjers / ainava lauku tūrismā	z/s Garīkas
7. novembris	Reģionālā un vietējā sadarbība. Latviskās identitātes stiprināšanai tūrisma pakalpojumos	Jumurdas muiža
14. novembris	Mūsdienīga latviska virtuve: 3 saldās un 3 sālās mērces Pavāra Ērika Dreibanta meistarklase (restorāns“Tam labam būs augt”).	3 pavāru restorāns “Tam labam būs augt”
21. novembris	Latviskā tradicionālā arhitektūras / iekštelpu interjers / ainava lauku tūrismā	“Laimes Ligzda”
22. novembris	Mūsdienīga latviska virtuve: Variācijas par latviskām brokastīm Pavāra Ērika Dreibanta meistarklase (restorāns“Tam labam būs augt”).	3 pavāru restorāns “Tam labam būs augt”

Lūdzu ieplānojiet datumus! Semināra norises vietas un programmas ir izstrādes stadijā, lūdzu sekojiet projekta mājas lapā www.kultura.celotajs.lv. Uz tikšanos semināros!

Seko projekta aktualitātēm: www.kultura.celotajs.lv

3 kultūras mantojuma pieredzes un izziņas braucieni

2012. gada laikā projekta “Heritage Tourims ietvaros” organizēti jau 3 dažādi pieredzes un izziņas braucieni ar mērķi iepazīt Kultūras mantojuma veidošanas pieredzi tūrismā.

8 maijā **lauku tūrisma saimnieki** devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Vidzemi. Programmā piedalījās kopumā 47 lauku tūrisma uzņēmēji no Vidzemes, Zemgales un Kurzemes. Brauciena laikā bija iespēja gan iepazīt latviskā kultūras mantojuma vērtības Vidzemē caur arhitektūru, latviskiem ēdieniem, tradicionāliem amatiem gan arī satikt citus tūrisma sektorā strādājošos un gūt jaunu pieredzi un idejas savā darbībā. Paldies visiem saimniekiem, kas laipni uzņēma savās mītnēs un objektos un dalījās ar savām zināšanām un pieredzi. Paldies Rihardam Vidzickim (Vienkoču parks), Laimai un Kārlim Zirdziņiem (brīvdienu māja Ezerklabi), Baibai un Jānim Stepīņiem (Kārļa muiža), Ivetai Sproģei (atpūtas komplekss Laimes ligzda), Daumantam Kalniņam (Seno rotu kalve, Cēsu pils), Baibai Smilgai (Braslas krodziņš). Braucienu vadīja Juris Smalinskis. Šeit pieejama fotogalerija no brauciena: http://galerija.celotajs.lv/index.php?album=%25252FEvents%25252F2012%25252F120508_Saimnieku_pieredzes_brauciens_Vidzeme

14 maijā projekta “Heritage Tourism” projekta komanda un piesaistītie kvalitātes un mārketinga eksperti kopā ar Igaunijas projekta partneriem un ekspertiem devās uz Somiju, kur notika 3 dienu pieredzes apmaiņas brauciens par kvalitātes un klasifikācijas sistēmām, kā arī tradicionālo arhitektūru, ēdieniem, interjera dizainu un tradīcijām lauku tūrismā. Pieredzes apmaiņas laikā tika organizētas gan oficiālas prezentācijas no Somijas lauku tūrisma organizāciju puses, gan arī praktiskas vizītes lauku tūrisma mītnēs, kas deva iespēju tikties ar māju saimniekiem un pārrunāt aktualitātes: kvalitātes un klasifikācijas sistēmu plusus un mīnusūs reālajā pieredzē, tūrisma produktu veidošanas pieredzi Somijā un tradicionālo kultūras vērtību izmantošanu lauku tūrismā. Brauciena fotogalerija šeit: http://galerija.celotajs.lv/index.php?album=%25252FEvents%25252F2012%25252F120514_Projekta_pieredzes_brauciens_Somija

5 jūnijā notika **brauciens žurnālistiem** par tēmu “LATVISKAIS KULTŪRAS MANTOJUMS LAUKU TŪRISMĀ VIDZEMĒ”. Šī brauciena mērķis – latviskā kultūras mantojuma popularizēšana lauku tūrismā Vidzemes reģionā. Tika apmeklēti vairāki saimnieki, kas stāstīja un rādīja - kā savienot tradicionālās un mūsdienīgās vērtības lauku tūrismā. Masu mediju brauciena rezultātā ir tapusi virkne publikāciju nacionālās, reģionālās avīzēs un interneta vietnēs. Brauciena fotogaleriju skatieties šeit: http://galerija.celotajs.lv/index.php?album=%25252FEvents%25252F2012%25252F120605_Mediju_brauciens_Vidzeme

ASOCIĀCIJAS BIEDRIEM

Lauku ceļotāja Valdes sēde

Kārtējā Valdes sēde notiks 25.09.2012. Lauku ceļotāja birojā

Darba kārtībā: administratīvi jautājumi un aktuālas tēmas: Kultūras projekta aktivitātes – Kultūras mantojuma zīmes noteikumi, specializāciju kritēriji, izmaiņas kvalitātes sistēmā; Zaļais sertifikāts – ieteikumi tā atpazīstamības veicināšanai un komunikācijai; statistikas rezultāti un analīze 2011, apmācības kursi – oktobris/novembris 2012; LC plānotā darbība 2013: mārketinga, reklāma, izdevumi u.c. **Valdes sagatavos priekšlikumus apstiprināšanai Asociācijas kopsapulcē 27.11.2012.**

Lauku Ceļotāja Valde ir kopsapulces ievēlēta un tiekas vismaz divas reizes gadā, lai lemtu par Asociācijas darbību, finansēm un citiem aktuāliem jautājumiem. Šobrīd Asociācijas valdē ir: **Asnāte Ziemeļe**, Valdes priekšsēdētāja, Lauku ceļotāja prezidente, **Nelda Sniedze** (kempings "Sniedzes"), **Zane Garsele** (kempings "Ezerpriedes"), **Kārlis Zirdziņš** (brīvdienu māja "Ezerklabi"), **Māris Šternmanis** (viesu māja "Lantus"), **Uldis Dvinskis** (viesu māja "Brūveri"), **Elita Martinsons** (brīvdienu māja "Upeslejas"). Revīzijas komisija: **Linda Ratkeviča** (viesu māja "Zaķi"), **Rita Tērauda** (brīvdienu māja "Pie Rāznas"), **Roberts Riekstiņš** (viesu māja "Laumu dabas parks").

LAUKU TŪRISMA UZŅĒMĒJU APTAUJAS ANKETA 2012

<http://serv.celotajs.lv/lv/qst/survey/2012/rtbodybusiness>

Aicinām visus lauku tūrisma uzņēmējus (naktsmītnes, TIC, „Lauku labumu” saimniecības un citus) aizpildīt novērtējuma anketu 2012. gada vasaras sezonai. Jūsu dati ir visobjektīvākais informācijas avots, uz kā balstoties, varam vērtēt un prognozēt piedāvājumu un pieprasījumu, nozares tendences, un plānot turpmākos darbus lauku tūrisma attīstībai. Ar apkopotajiem datiem iepazīstināsim 28.11.2012. Asociācijas kopsapulcē. **Paldies par atsaucību!**

AKTUĀLAIS ASOCIĀCIJĀ

Četru gadu tiesas procesā uzvaram LIAA!

2012. gada 13. augustā SIA „L Ceļotājs” (uzņēmums, kas 100% pieder LLTA „Lauku ceļotājs”) saņēma pozitīvu Senāta Rīcības Sēdes lēmumu par to, ka izbeigts tiesas process ar Latvijas Investīcijas un Attīstības aģentūru, kura vienpusēji lauza līgumu par „L Ceļotāja” 2007./2008. gadā īstenoto Eiropas Savienības projektu „Dalība starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās”. LIAA lauza līgumu galvenokārt birokrātisku iemeslu dēļ – jo projektā veidotajās reklāmās izmantojam mūsu mārketinga parakstu Lauku ceļotājs latviski vai Baltic Country Holidays - angļiski, kas LIAAs-prāt bija pārkāpums projekta īstenošanā, jo tāds nav juridiskais firmas nosaukums, nepiekrītot, ka tas ir lauku tūrisma produkta/pakalpojuma mārketinga vārds. Pirmās instances tiesu zaudējām, otro – uzvarējām, savukārt LIAAs iesniegtā kasācijas sūdzība tika noraidīta. Tieši pēc četriem gadiem esam saņēmuši no LIAA savus godīgi izpildītā projekta ~4800 latus. Viss tiesāšanās process mums deva krietnu pieredzi un secinājumus – arī par Ekonomikas ministrijas un citu saistīto valsts institūciju (t.sk. Tiesībsarga) neieinteresētību atrisināt konfliktu starp uzņēmēju un valsts institūciju, lai lieta neaizietu līdz tiesas procesam, kas uzņēmējam aiztaupītu krietnu laiku un naudas līdzekļus (nupat, tiekoties ar pašreizējo ekonomikas ministru D.Pavļutu, viņš apstiprināja, ka reiz neveiksmīgi centies ieviest tā saukto Vidutāju, kas risinātu šādus konfliktus pirms tiesas procesa uzsākšanas...). Otrs secinājums – ir jācinās par savu taisnību. Ja citādi Latvijā nevar, tad, tiesājoties. Diemžēl, ja konflikta risināšanai uzsākat tiesāšanos, tad nemiet vērā – valsts iestāde kā pretējā puse tiesas procesā ir ļoti „neizdevīga” – tai visi izdevumi ir „apmaksāti”, kamēr uzņēmējam tie jāmaksā no savas kabatas. Jāpmaksā arī savs un advokāta laiks, turklāt tiesas procesi Latvijā dažkārt šķiet mūža garumā. Tomēr „norīt” bezjēdzību (šādu attieksmi dzirdējām no vairākiem uzņēmējiem, kam arī bija LIAA lauzti līgumi strīdīgu iemeslu dēļ) arī nav pareizs risinājums, jo tad lietas nekad nemainīs uz labu. Latvijā arī Tiesībsargs nav pieredzējis un nerisina strīdus starp Eiropas naudas turētājiem un projektu īstenošanai, kā to dara Briseles Ombudsman. Ja īstenotu Briselē uzraudzīto projektu, process būtu krietni ātrāks. Var jau būt, ka visi secinājumi vēl nav galā, tos, iespējams, vēl pieredzēsīm un par tiem vēl stāstīsīm jums, uzņēmējiem.

LATVENERGO – caur pārrunām uz reāliem darbiem

Šī vasara ir reāls pierādījums tam, ka ar veiksmīgām sarunām un, iesaistot visas atbildīgās institūcijas, ir iespējams panākt savstarpēju sapratni. Iepriekš esam minējuši, ka daudzi tūristu mītnu saimnieki ir izteikuši neizpratni par „Latvenergo” apakšuzņēmumu vienaldzīgo attieksmi pret tūrisma biznesu. LC uzsāka aktīvas sarunas jau pavasarī, lai šovasar mainītu situāciju par informācijas vēlo sniegšanu un nesaskaņošanu ar citām ieinteresētajiem uzņēmējiem. Līdz ar to jau šobrīd „Latvenergo” informē arī ar LC palīdzību uzņēmējus par saviem plānotajiem remontdarbiem un to norises laika periodiem. Šādi ikviena ieinteresētā puse var saņemt sev saistošo informāciju laikus, un nodrošināt savu uzņēmējdarbību. Šobrīd LC ir saņēmis jau informāciju par Pļaviņu HES remontdarbiem un ūdenslīmeņa maiņu, nosakot precīzu darbu datumu un laiku.

Kā iepriekš informējām, jau pavasarī „Latvenergo” tika aicināti uz trīspusējām sarunām ar Ekonomikas ministriju un Lauku ceļotāju, lai pārrunātu asociācijas biedriem aktuālos jautājumus, kas skar elektroenerģijas piegādes un lietošanas u.c. jautājumus. Pēc veiksmīgām pārrunām, asociācija panāca turpmāko sadarbības modeļa maiņu un informācijas aprites nodrošinājuma kārtību.

Lauku ceļotājs aicina savus biedrus par publisku izklaides un svētku pasākumiem, kā arī citu būtisku pasākumu norisi savlaicīgi informēt AS „Latvenergo” un AS „Sadales tikls” (st@sadalestikls.lv), lai šī informāciju varētu tikt ņemta vērā, plānojot remontdarbus un elektroapgādes atslēgšanu. Vienlaikus aicinām pasākumu organizatorus, lai pilnībā nodrošinātos pret elektroapgādes piegādes pārtraukumu radītajiem zaudējumiem, jau savlaicīgi pārliecināties, ka ģeneratoru pieslēgšana ir tehniski iespējama, sazināties ar uzņēmumiem, kas izīrē, uzstāda un apkalpo ģeneratorus, vai arī pašiem to iegādāties.

Informācijai: AS „Sadales Tikls” mājas lapā www.st.latvenergo.lv atrodama Elektroapgādes Atslēgumu Karte, kurā attēlota informācija par plānotajiem un avārijas elektroapgādes atslēgumiem uz konkrēto dienu. Tiešā saite: http://www.st.latvenergo.lv/portal/page/portal/Latvian/st.latvenergo/st_latvenergo_lv/st_par_sadali/aktualitates_tikla/Planotie_atslégumi_iframe

JAUNIE BIEDRI

LLTA sveic visus jaunos biedrus, kas iestājušies asociācijā kopš 2012. gada maija.

- Lauku māja „Vaidelotes”, Bauskas nov.
- Viesnīca „Roja”, Rojas nov.
- Villa „Leonardo”, Ventpils nov.
- SPA „Ainavas”, Tukuma nov.
- Lauku māja „Dienišas”, Engures pag.
- Skrundas muiža, Skrunda
- Kungu Rija, Krimuldas nov.
- Kempings „Vinrozes”, Grobiņas nov.

Kā vērtējat aizgājušo sezonu?

Sezona noteikti nebija sliktāka kā pagājušogad, neskatoties uz sliktajiem laikapstākļiem. Ļoti laba sezona. Ja sākumā tikai cerējām, lai sasniegtu iepriekšējās vasaras līmeni un ka tas jau būs ļoti labi, tad tagad redzam, ka ir pat pieaugums par 15% - 20%. Vietējie ceļotāji - teltis nakšņotāji bija mazāk laikapstākļu dēļ, bet ārzemnieki ar kempieriem bija vairāk. Sākam pamazām just, ka nāk atpakaļ pēdējos 5 gadus ieguldītais lielais darbs mārketingā uz ārzemēm (piedalīšanās izstādēs, bukleti u.c.) un saprotam, ka ejam pareizajā virzienā, lai piesaistītu vācu un holandiešu ceļotājus ar kempieriem.

Kempings Apalkalns Vidzeme, pie Raiskuma ezera

Visvairāk šogad sezonu ietekmēja nelabvēlīgie klimatiskie apstākļi, tāpēc var teikt, ka sezona nebija tik izdevusies, kā cerējām. Jūlijs pie mums Latgalē bija ļoti labs un klienti bija sajūsmā par jauko atpūtu pie ezera, bet augusts bija ļoti vēss un lietains un tad klientu bija daudz mazāk. Tie, kas arī bija augustā, nebija visai apmierināti.

Brīvdienu māja Ezera Sonāte - Latgalē, pie Meirānu ezera

Jo vairāk mācies, jo vairāk saproti, ka mazāk zini. Līdz pusjūnijam likās, ka sezonas nebūs vispār. Bet tad, kā pēc Līgo svētkiem sākās, tā visu vasaru uz pilnu klapi strādājām. Tā jau pie mums ar to Latvijas vasaru sanāk, ka tā kārtīgi strādājam tikai divus mēnešus gadā un tad mums jānopelna tik daudz, lai kaut kā varam pārļaut ziemu. Un tūrisma jau katru gadu ir krīze - ziemā. Bet kopumā sezona ir bijusi krietni labāka kā iepriekšējā gadā, ne tik daudz klientu skaita ziņā, bet ieņēmumu ziņā. Viesi pie mums paliek ilgāk, vismaz 3 nakts un vēl vairāk, jo Roju reklamējam kā kūrortpilsētu, kur nakšņot un no kuras doties apkārt ekskursijās.

Viesnīca Roja, pie jūras

Ja vēl neesat kļuvuši par mūsu biedru – priecāsimies Jūs uzņemt savā pulkā. Rakstiet:

lauku@celotajs.lv

Te atradīsiet visu par asociācijas pakalpojumiem: http://www.celotajs.lv/cont/prof/assoc/membership_lv.html

Te atradīsiet elektronisku pieteikuma anketu: [Pieteikuma anketa](#)

LAUKU CEĻOTĀJS LAIPNI AICINA CIEMOS:
Kalnciema iela 40, Rīga, LV-1046 (3. stāvs)
Tel.: 67617600, e-pasts: lauku@celotajs.lv

Seko mums:
www.twitter.com/laukucelotajs
Facebook: Lauku ceļotājs